

Almindelige domstole - Belgien

Den originale sprogudgave af denne side [fr](#) er blevet ændret for nylig. Den sprogudgave, du kigger på nu, er i øjeblikket ved at blive oversat af vores oversættere.
Følgende sprog: [nl](#) er allerede oversat.

Dette afsnit indeholder en oversigt over de almindelige domstole i Belgien.

Almindelige domstole - indledning

Højesteret

Kassationsdomstolen: Denne domstol er den øverste domstol, "domstolenes domstol", og er beliggende i Bruxelles.

Nævningedomstolen

Hver af de 10 provinser og hovedstadsregionen Bruxelles-Capitale har en **nævningedomstol**. Nævningedomstolen er ikke en permanent retsinstitution, men sættes, hver gang en tiltalt stilles for domstolen.

Appelinstanser

- **Appeldomstole:** Der findes fem i Belgien:
 - Bruxelles (for provinserne Brabant wallon og Brabant flamand og regionen Bruxelles-Capitale)
 - Liège (for provinserne Liège, Namur og Luxembourg)
 - Mons (for provinsen Hainaut)
 - Gent (for provinserne Vestflandern og Østflandern)
 - Antwerpen (for provinserne Antwerpen og Limbourg).
- **Arbejdsdomstole:** Der findes fem i Belgien: Disse er appeldomstole med speciale i arbejdsret og er geografisk opdelt som ovennævnte appeldomstole.

Førsteinstansretter

- **Førsteinstansretter:** Der findes 13 i Belgien (en i hver retskreds og to i retskredsen Bruxelles, en nederlandsk- og en fransksproget).
- **Arbejdsretter:** Der findes ni i Belgien (i princippet en i hver af appeldomstolens retskredse, bortset fra at der i retskredsen for domstolen i Bruxelles stadig findes arbejdsretter i Leuven, Nivelles og Bruxelles, og at der også findes en arbejdsret i Eupen i det tysksprogede område).
- **Handelsretter:** Der findes ni i Belgien, i princippet en i hver af appeldomstolens retskredse, bortset fra at der i retskredsen for domstolen i Bruxelles stadig findes handelsretter i Leuven, Nivelles og Bruxelles, og at der også findes en handelsret i Eupen i det tysksprogede område.

Underretter eller lokale retsinstitutioner

- **Underretten:** Der findes 187 underretter i Belgien (en i hver retskanton).
- **Politiretter:** Der findes 15 i Belgien:

Retsinstansernes kompetence

Underretten

Underretten behandler **civilsager og handelssager**, hvis genstand er under 1 860 EUR. Underretten er ligeledes kompetent i bl.a. tvister om lejekontrakter, nabostridigheder, sager om servitutter og ekspropriering, uanset hvilket beløb tvisten vedrører, samt foreløbige foranstaltninger mellem ægtefæller. Underrettens afgørelser kan, medmindre de vedrører krav på højst 1 240 EUR, **appelleres** til førsteinstansretten eller handelsretten, afhængigt af om der er tale om en civilsag eller en handelssag.

Politiretten

Politiretten er en **strafferetlig og civilretlig** instans, der behandler mindre alvorlige lovovertrædelser, grovere lovovertrædelser, som henvises til politiretten på grund af formildende omstændigheder, overtrædelser af særlige love (f.eks. landbrugsloven og skovbrugsloven), krav om erstatning for skade som følge af en trafikulykke samt færdselsforseelser. Afgørelserne fra politiretten kan **appelleres** til førsteinstansretten, medmindre der er tale om de områder, der angivet i retsplejeloven i de tilfælde, hvor der træffes afgørelse om krav på højst 1 240 EUR.

Førsteinstansretten

Førsteinstansretten har kompetence i alle tvistemål, medmindre loven bestemmer, at de skal behandles af andre retsinstanser. Det kaldes førsteinstansrettens **residualkompetence**.

Førsteinstansretten er opdelt i afdelinger: **civilretten**, **strafferetten** og **ungdomsretten**. I 2007 blev der oprettet en afdeling, som kaldes en **ret for strafanvendelse**, inden for førsteinstansretterne i Antwerpen, Bruxelles, Østflandern, Liège og Hainaut.

Civilretten

Civilretten behandler **sager om personers retlige status** (f.eks. skilsmisse, slægtskab, adoption o.l.). Den er ligeledes kompetent i tvister om beløb over 1 860 EUR, tvister inden for arveretten eller ophavsrettigheder samt appeller af afgørelser afsagt af underretterne.

Strafferetten

Strafferetten er en strafferetlig instans, der skal pådømme alle slags **lovovertrædelser og grove forbrydelser, som ikke skal behandles af en nævningedomstol**, som f.eks. bedrageri, svig, uagtsomt manddrab, indbrud og røveri. Den fungerer også som appelinstans for afgørelser afsagt af politiretterne.

En sag kan indbringes for strafferetten ved direkte henvisning fra den offentlige anklager eller fra den civile part eller ved anordning fra undersøgelseskammeret, som efter undersøgelsen afgør, om den sigtede skal stilles for strafferetten eller ikke.

Undersøgelseskammeret er en undersøgelsesinstans, som består af en dommer fra førsteinstansretten, der sidder alene og undersøger, om der er grund til at indbringe sagen for strafferetten, eller om tiltalte ikke skal retsforfølges (tiltalefrafald). Det er også undersøgelseskammeret, der beslutter, om tiltalte skal forblive varetægtsfængslet eller skal løslades, eventuelt på visse betingelser, enten fra måned til måned eller hver tredje måned, hvis der er tale om en forbrydelse, som ikke kan behandles af en nævningedomstol.

Varetægtsfængsling er en sikkerhedsforanstaltning, hvor en person, der mistænkes for at have begået en forbrydelse, fængsles frem til retssagen. Denne foranstaltning anvendes for at forhindre mistænkte i at forsvinde, før vedkommende skal stilles for en dommer, begå andre lovovertrædelser i mellemtiden, forsøge at bortskaffe bevismateriale eller tage kontakt med tredjemand (f.eks. for at påvirke vidner eller medtiltalte). Mistænkte, som løslades, eller som får tiltalefrafald, kan kræve erstatning af justitsministeriet for den tid, den pågældende har tilbragt i fængslet. Denne erstatning kaldes for "indemnité en cas de détention inopérante". To betingelser skal være opfyldt for at kunne få denne erstatning: Varetægtsfængslingen skal have varet mere end otte dage, og fængslingen eller forlængelsen af fængslingen må ikke skyldes mistænktes personlige opførsel. Ministeren er meget strengt i sin vurdering af sidstnævnte betingelse.

Undersøgelseskammerets afgørelser kan **appelleres** til anklagekammeret, der er undersøgelsesinstansen inden for appeldomstolene.

Ungdomsretten

Ungdomsretten behandler især sager om anvendelse af loven om beskyttelse af mindreårige fra 1965 såsom fratagelse af forældremyndighed, anbringelse af mindreårige i plejefamilier eller på lukkede centre samt sager om ungdomskriminalitet.

Dommeren idømmer ikke de unge lovovertrædere straffe, men iværksætter **foranstaltninger** for dem. I praksis kan han give de mindreårige en reprimande ("kalde vedkommende til orden"), anbringe dem i en plejefamilie eller på en specialinstitution, hvor de vil være i selskab med andre unge omgivet af pædagoger, pålægge dem samfundstjeneste og endda i særlige tilfælde fængsle dem midlertidigt. Ungdomsdommeren træffer **foranstaltninger vedrørende** pasning, sikring eller uddannelse. Hvis den mindreårige,

der har begået lovovertrædelsen, er fyldt 16 år, kan ungdomsdommeren under særlige omstændigheder erklære sig inkompetent. Den mindreårige vil så blive stillet for et særligt kammer i ungdomsdomstolen, der fungerer som strafferet. Ved særligt alvorlige lovovertrædelser, f.eks. hvis der er tale om et drab, vil den unge undtagelsesvis blive stillet for en nævningedomstol, selv om vedkommende er mindreårig. Ungdomsretten kan ligeledes indføre foranstaltninger over for forældrene, når disse ikke opfylder deres opdragelsespligt (vold imod barnet, autoritetsmisbrug, dårlige levevilkår osv.) Har en situation hastekarakter, er der i øvrigt mulighed for meget hurtigt at træffe foranstaltninger for at beskytte barnet.

Ifølge et lovforslag, som blev vedtaget af deputeretkammeret i juli 2011, og som er sendt videre til senatet, skal der oprettes familie- og ungdomsretter under førsteinstansretterne. Ifølge lovforslaget skal en række af underrettens kompetencer overføres til førsteinstansretternes familieafdelinger og omvendt, og en række af ungdomsafdelingernes kompetencer overføres til familieafdelingerne.

Retterne for strafanvendelse

Retterne for strafanvendelse træffer afgørelser om den eksterne retsstilling for personer, der idømmes frihedsstraf. De træffer afgørelse om anvendelsen af følgende: **weekend- og natfængsel, elektronisk overvågning, betinget løsladelse og midlertidig løsladelse** med henblik på udsendelse af Belgien eller tilbagesendelse. Anklagemyndigheden og domfældte kan indgive en kassationsbegæring mod afgørelser truffet af retterne for strafanvendelse.

Appel af førsteinstansrettens afgørelser

Undtagen for så vidt angår afgørelser truffet af retten for strafanvendelse, kan en part eller anklagemyndigheden, hvis vedkommende ikke er tilfreds med en dom afsagt af en førsteinstansret, **appellere** denne dom, under forudsætning af at den er afsagt i første instans, dvs. ikke i en appelsag om en afgørelse fra en politiret eller en underret. I så tilfælde er det appeldomstolen, der skal behandle sagen, uanset om denne stammer fra civilretten, strafferetten eller ungdomsretten.

Arbejdsretten

Arbejdsretten er kompetent i **social- og arbejdsretlige spørgsmål**: social sikring (pensioner, arbejdsløshed osv.), konflikter i arbejdsmarkedsrelationer (ansættelseskontrakter, arbejdsregler osv.) og arbejdsulykker. Den er også kompetent til at træffe afgørelser om begæring om **gældssanering**, som enkeltpersoner indgiver.

Arbejdsretten består af **forskellige afdelinger**. Medmindre andet er bestemt i retsplejeloven, består de af en professionel dommer, der er retsformand, og to dommere fra arbejdsmarkedets parter. Afhængigt af arten af den tvist, som retten skal behandle, repræsenterer dommerne fra arbejdsmarkedets parter enten arbejdstagerne, arbejdsgiverne eller selvstændige erhvervsdrivende. Disse personer udnævnes blandt kandidater udpeget af arbejdsmarkedets organisationer (arbejdsgivere, funktionærer, arbejdere eller selvstændige erhvervsdrivende). Her kaldes anklagemyndigheden for "auditorat du travail" og anklageren for "auditeur du travail".

Hvis parterne er uenige i arbejdsrettens dom, kan de **appellere** den til arbejdsdomstolen.

Handelsretten

Handelsretten pådømmer **tvister mellem erhvervsdrivende** om beløb **over 1 860 EUR**, men også specifikke sager som **konkurser** eller **tvister mellem aktionærer i et selskab**. Handelsretten pådømmer ligeledes appeller af domme afsagt af underretterne i handelssager.

Afdelingerne i handelsretten består af en dommer (professionel dommer) og to handelsdommere. Disse lægdommere kommer fra forskellige organisationer, der repræsenterer handel og industri. De udvælger deres kandidater blandt handlende, virksomhedsledere, revisorer og bogholdere. Anklagemyndigheden repræsenteres af medlemmer af anklagemyndigheden ved førsteinstansretten.

Hvis parterne ønsker at anfægte handelsrettens afgørelse, kan de **indbringe den** for appeldomstolen. Den anfægtede dom skal imidlertid være afsagt i første instans og må ikke være en dom, der er afsagt mod en tidligere afgørelse ved en underret.

Appeldomstole og arbejdsdomstole

Appeldomstolen består af flere afdelinger:

- **De civile afdelinger** behandler appeller af afgørelser afsagt i første instans af de civile afdelinger ved førsteinstansretterne og af handelsretterne.
- **De strafferetlige afdelinger** behandler appeller af afgørelser afsagt af strafferetterne i første instans.

- **Ungdomsafdelingerne** behandler appeller af afgørelser afsagt af ungdomsretterne i første instans.
- **Anklagekammeret** er en undersøgelsesinstans, der behandler appeller af afgørelser fra undersøgelseskammeret. Det er ligeledes anklagekammeret, der henviser en mistænkt til nævningedomstolen, fordi vedkommende er mistænkt for at have begået en grov forbrydelse, have overtrådt presselovgivningen eller have begået en politisk forbrydelse.

Som ved arbejdsretten består **arbejdsdomstolen** af en juridisk dommer, der kaldes en "conseiller", og to eller fire dommere udpeget af arbejdsmarkedets parter. Arbejdsdomstolen behandler appeller af afgørelser fra arbejdsretterne.

Nævningedomstolen

Alvorlige forbrydelser

Når en person **anklages for en forbrydelse**, der **er for grov til at kunne behandles af strafferetten, eller som ikke er blevet henvist til behandling af samme**, tilsiges vedkommende til at møde for nævningedomstolen for at blive dømt af en **jury**.

Nævningedomstolen har en juridisk dommer som retsformand, og denne bistås af to assessorer, som ligeledes er juridiske dommere. De udtaler sig ikke om, hvorvidt den anklagede er skyldig eller uskyldig. Det er juryens medlemmer, også kaldet nævninger, der skal beslutte, hvorvidt den anklagede er skyldig i den pågældende lovovertrædelse. **Jurymedlemmerne** udpeges ved lodtrækning blandt befolkningen. Enhver belgier mellem 28 og 65 år, der ikke har mistet sine borgerlige og politiske rettigheder, og som kan læse og skrive og ikke er blevet idømt en fængselsstraf på mere end 4 måneder eller en arbejdsstraf på mere end 60 timer, kan indkaldes som nævning.

Nævningeprocessen indledes med oplæsning af anklageskriftet, som er et sammendrag af efterforskningen, der omfatter de væsentligste elementer, som er fremkommet under forundersøgelsen. Derefter afhøres vidnerne og de involverede parter. Disse afhøringer skal give nævningerne, som ikke har haft mulighed for at gennemgå sagens akter, mulighed for at danne sig en mening. Derefter fremlægger anklagemyndigheden sit anklageskrift, de civile parter tager ordet, og advokaterne fremfører deres mundtlige indlæg. Den tiltalte afhøres også. Den pågældende besvarer retsformandens spørgsmål, gør rede for sagens kendsgerninger og kan ligeledes erklære sig uskyldig. Efter retsmødet trækker de **12 nævninger** sig tilbage bag lukkede døre. De **skal udtale sig om, hvorvidt den anklagede er skyldig eller uskyldig**. De gennemfører en afstemning, og deres afgørelse kan nuanceres. De kan f.eks. kende den tiltalte skyldig og samtidig anerkende, at der foreligger formildende omstændigheder. Hvis den tiltalte kendes skyldig, diskuterer de juridiske dommere og nævningerne sammen, hvilken straf den pågældende skal idømmes. Denne afgørelse træffes med absolut flertal. Afgørelsen om skyldsspørgsmålet skal være begrundet.

I princippet kan en dom afsagt af en nævningedomstol ikke appelleres. Domfældte, den civile part og anklagemyndigheden kan imidlertid indbringe afgørelsen for **Kassationsdomstolen**. Hvis en domfældelse kasseres, dvs. annulleres af Kassationsdomstolen, sendes sagen tilbage til en ny nævningedomstol, der skal træffe en ny afgørelse.

Overtrædelser af presselovgivningen og politiske forbrydelser

For at der kan være tale om en overtrædelse af presselovgivningen, skal man have udtrykt lovstridige meninger gennem tekster, der er formidlet i flere eksemplarer via en teknisk proces. En politisk forbrydelse er en forbrydelse begået med et politisk motiv og med et politisk mål for øje. Nævningedomstolen pådømmer sager om politiske forbrydelser og overtrædelser af presselovgivningen med undtagelse af overtrædelser af presselovgivningen, der bunder i racisme eller fremmedhad.

Kassationsdomstolen

Kassationsdomstolen er **garant for, at domstole og retter overholder lovgivningen**. Den har kompetence for hele landet. Kassationsdomstolen pådømmer ikke sagens realitet, men udelukkende juridiske spørgsmål. En sag kan kun indbringes for kassationsdomstolen **af retlige grunde**, dvs. hvis der er tale om en overtrædelse af loven eller et generelt retsprincip. En dom eller kendelse kan kun indbringes for kassationsdomstolen, hvis den er afsagt i sidste instans, dvs. når der er tale om afgørelser, der ikke kan appelleres.

Kassationsdomstolen består af en førstepresident, en præsident, afdelingspræsidenter og dommere. Anklagemyndigheden repræsenteres af statsadvokaten ved kassationsdomstolen eller af en generaladvokat. Domstolen består af **tre afdelinger**. Den første behandler civilsager, handelssager, skattesager og disciplinærsager, den anden straffesager og den tredje sager vedrørende arbejdsret og social sikring. Hver af afdelingerne består af en fransk og en nederlandsk afdeling. Hver underafdeling sættes normalt med fem dommere.

Før de afsiger dom, hører dommerne konklusionerne fra den **offentlige anklager** ved kassationsdomstolen. Kassationsdomstolen kan beslutte at afvise kassationsbegæringen. Hvis de fremførte argumenter forkastes, afvises begæringen, og den anfægtede dom bliver endelig. Hvis kassationsdomstolen skønner, at den anfægtede afgørelse er truffet i strid med loven, annulleres afgørelsen helt eller delvist, og sagen kan eventuelt henvises til den underliggende retsinstans til fornyet behandling. Denne

henvisning sker, hvis der er grund til at genbehandle sagens realitet. Det er aldrig den samme domstol, der skal behandle sagen på ny.

Bemærk

Det er vigtigt at bemærke, at ved siden af de civile domstole behandler de strafferetlige domstole - appeldomstolens strafferetlige afdelinger, nævningedomstolen, førsteinstansrettens strafferetlige afdelinger (strafferetten) og politiretten (i strafferetlige spørgsmål) - også civile krav (navnlig vedrørende erstatning), der er indgivet af civile parter, dvs. ofre for strafferetlige overtrædelser i bred betydning.

Juridiske databaser

Der findes flere oplysninger om domstole og retter i det belgiske retsvæsens webportal [Juridat](#).

Er der gratis adgang til databasen?

Ja, adgangen til databasen er **gratis**.

Relevante links

[Belgiens justitsministerium](#)

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.

Sidste opdatering: 17/09/2015